

Andmekaitse nõukogu arvamus (art 64)

Arvamus nr 11/2019, milles käsitletakse Tšehhi Vabariigi pädeva järelevalveasutuse esialgset loetelu isikuandmete töötlemise toimingutest, mille puhul ei nõuta andmekaitsealast mõjuhinnangut (isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 35 lõige 5)

Vastu võetud 10. juulil 2019

Sisukord

1	ASJAOLUDE KOKKUVÕTE	5
2	HINDAMINE	5
2.1	Andmekaitseõukogu üldised tähelepanekud seoses esitatud loeteluga	5
2.2	Järjepidevuse mehhanismi kohaldamine esialgse loetelu suhtes	6
2.3	Esialgse loetelu analüüs	6
	Viide suunistele	6
	Arvepidamist, inimressursse ning sotsiaal- ja tervisekindlustust käsitlevate isikuandmete töötlemine	6
	Majandustegevusega seotud isikuandmete töötlemine	6
	Otseturunduses kasutatavad isikuandmete töötlemise toimingud	6
	Sõidukile paigaldatud kaameraga filmimisel saadud isikuandmete töötlemine	7
	Määruse artikli 35 lõikes 5 sätestatud loetelu kannete olulisus	7
2.4	Määruse artikli 35 lõike 6 kohaldamisalast välja jäävate kannete loetelu	7
3	JÄRELDUSED/SOOVITUSED	7
4	LÕPPMÄRKUSED	9

Euroopa Andmekaitseenõukogu,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määruse (EL) 2016/679 (füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta) (edaspidi „määrus“) artiklit 63, artikli 64 lõiget 2 ning artikli 35 lõikeid 1, 5 ja 6,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2016/680 (mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset seoses pädevates asutustes isikuandmete töötlemisega süütegude tõkestamise, uurimise, avastamise ja nende eest vastutusele võtmise või kriminaalkaristuste täitmisele pööramise eesmärgil ning selliste andmete vaba liikumist ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu raamotsus 2008/977/JSK) (edaspidi „õiguskaitse direktiiv“) artikli 51 lõike 1 punkti b,

võttes arvesse EMP lepingut, mida on muudetud EMP ühiskomitee 6. juuli 2018. aasta otsusega nr 154/2018, eriti selle XI lisa ja protokoll nr 37,

võttes arvesse oma 25. mail 2018 vastu võetud ja 23. novembril 2018 muudetud kodukorra artikleid 10 ja 22

ning arvestades järgmist:

(1) Euroopa Andmekaitseenõukogu põhiülesanne on tagada isikuandmete kaitse üldmääruse (EL) 2016/679 (edaspidi „määrus“) järjepidev kohaldamine kogu Euroopa Majanduspiirkonnas. Kooskõlas määruse artikli 35 lõikega 6 ja artikli 64 lõikega 2 peab andmekaitseenõukogu esitama arvamuse, kui järelevalveasutus kavatses vastu võtta loetelu isikuandmete töötlemise toimingutest, mille suhtes ei kohaldata määruse artikli 35 lõikes 5 sätestatud andmekaitsealase mõjuhinnangu nõuet. Käesoleva arvamuse eesmärk on saavutada ühtlustatud lähenemisviis sellisele isikuandmete töötlemisele, mis on piiriülene või mis võib mõjutada isikuandmete või füüsiliste isikute vaba liikumist Euroopa Liidus. Ehkki määrusega ei ole kehtestatud ühtset loetelu, edendab see isikuandmete töötlemise järjepidevust. Andmekaitseenõukogu püüab saavutada nimetatud eesmärki oma arvamustes, tagades, et loetelud ei ole vastuolus olukordadega, mille puhul määruses on sõnaselgelt sätestatud, et teatavat tüüpi isikuandmeid töödeldes tuleks teha andmekaitsealane mõjuhinnang, soovitudes järelevalveasutustel eemaldada mõned kriteeriumid, mille puhul andmekaitseenõukogu arvates puudub andmesubjektidele suur oht, soovitudes neil piirata teatavat tüüpi isikuandmete töötlemise ulatust, et mitte minna vastuollu üldeeskirjadega, mis on määratletud artikli 29 tööühma koostatud ja Euroopa Andmekaitseenõukogus heaks kiidetud andmekaitsealast mõjuhinnangut käsitlevates suunistes, ja lõpuks soovitudes neil kasutada teatavaid kriteeriume ühtlustatud kujul.

(2) Määruse artikli 35 lõigete 5 ja 6 kohaselt peavad pädevad järelevalveasutused koostama loetelu isikuandmete töötlemise toimingute tüüpidest, mille suhtes ei kohaldata andmekaitsealase mõjuhinnangu nõuet. Ometi tuleb selliste loetelude puhul kohaldada järjepidevuse mehhanismi, kui need hõlmavad isikuandmete töötlemise toiminguid, mis on seotud kaupade või teenuste pakkumisega andmesubjektidele või andmesubjektide käitumisega jälgimisega mitmes liikmesriigis, või toiminguid, mis võivad oluliselt mõjutada isikuandmete vaba liikumist liidus.

(3) Euroopa Andmekaitseenõukogu tagab vastavalt isikuandmete kaitse üldmääruse (EL) 2016/679 artikli 70 lõikele 1 määruse järjepideva kohaldamise kogu Euroopa Majanduspiirkonnas. Artikli 64 lõike 2 alusel võib järelevalveasutus, andmekaitseenõukogu eesistuja või Euroopa Komisjon rakendada mis tahes üldkohaldatava või rohkem kui ühes liikmesriigis mõju avaldava küsimuse puhul järjepidevuse mehhanismi. Andmekaitseenõukogu esitab talle edastatud küsimuse kohta arvamuse, tingimusel et ta ei ole samas küsimuses arvamust juba esitanud.

(4) Ehkki pädevate järelevalveasutuste koostatavate esialgsete loetelude suhtes kohaldatakse järjepidevuse mehhanismi, ei tähenda see, et need loetelud peaksid olema identsed. Pädevatele järelevalveasutustele on jäetud riikliku või piirkondliku konteksti arvessevõtmiseks kaalutusruum ja nad peaksid arvestama kohalikke õigusakte. Andmekaitsekoostöö hinnangu/arvamuse eesmärk ei ole luua ühtset ELi loetelu, vaid pigem vältida märkimisväärset ebajärjepidevust, mis võib mõjutada andmesubjektide võrdset kaitset Euroopa Majanduspiirkonnas.

(5) Vastutav töötaja on määruse artikli 35 lõike 1 alusel kohustatud tegema andmekaitsealase mõjuhinna vaid siis, kui töötlemise tulemusena „tekib tõenäoliselt füüsiliste isikute õigustele ja vabadustele suur oht“. Riiklikud järelevalveasutused võivad esitada loetelusid, mis hõlmavad teatavaid isikuandmete töötlemise toiminguid, mis artikli 35 lõike 4 kohaselt nõuavad alati andmekaitsealast mõjuhinna (nn mustad nimekirjad), aga ka toiminguid, mille puhul vastavalt artikli 35 lõikele 5 ei ole andmekaitsealast mõjuhinna tarvis teha (nn valged nimekirjad). Kui isikuandmete töötlemise toiming ei kuulu kummassegi osutatud loetellu ja seda ei ole mainitud määruse artikli 35 lõikes 3, peab vastutav töötaja tegema *ad hoc*-otsuse selle põhjal, kas kriteerium „tõenäoliselt tekib suur oht füüsiliste isikute õigustele ja vabadustele“ on täidetud või mitte. Vastavalt määruse põhjendusele 91 ei ole andmekaitsealane mõjuhinna kohustuslik, kui isikuandmeid töötleb üksainus arst, muu tervishoiutöötaja või jurist, sest tegemist ei ole piisavalt laialtleviku töötlemisega. Kõnealune erand katab üksnes osaliselt juhtumeid, kui andmekaitsealast mõjuhinna pole vaja teha, st kui puudub suur oht füüsiliste isikute õigustele ja vabadustele.

(6) Pädevate järelevalveasutuste koostatud loetelud toetavad ühist eesmärki – nimelt kuidas selgitada välja isikuandmete töötlemise toimingute need tüübid, mille puhul on riiklikud järelevalveasutused kindlad, et nende toimingute tulemusena ei teki mingil juhul suurt ohtu füüsiliste isikute õigustele ja vabadustele, ning need tüübid, mille puhul riiklikud järelevalveasutused leiavad, et nende toimingute tulemusena ei teki tõenäoliselt suurt ohtu, ning seetõttu puudub vajadus andmekaitsealase mõjuhinna järele. Andmekaitsekoostöö viitab artikli 29 alusel loodud tööühiku koostatud ja andmekaitsealast mõjuhinna käsitlevatele suunistele (WP248 rev.01)¹, kus sätestatakse kriteeriumid, mille abil saab kindlaks määrata, kas isikuandmete töötlemise toimingute tulemusel „tekib tõenäoliselt füüsiliste isikute õigustele ja vabadustele suur oht“². Nagu kõnealustes suunistes on välja toodud, võib vastutav töötaja leida, et kahele kriteeriumile vastavale isikuandmete töötlemise toimingule on vaja teha andmekaitsealane mõjuhinna. Siiski võib vastutav töötaja mõnel juhul leida, et ka vaid ühele kriteeriumile vastav isikuandmete töötlemise toiming vajab andmekaitsealast mõjuhinna.

(7) Andmekaitsekoostöö arvamuse võetakse vastu kooskõlas määruse artikli 64 lõikega 3 koostöös andmekaitsekoostöö kodukorra artikli 10 lõikega 2 kaheksa nädala jooksul alates esimesest tööpäevast, mis järgneb päevale, mil eesistuja ja pädev järelevalveasutus otsustasid, et toimik on täielik. Eesistuja otsusel võib seda ajavahemikku pikendada kuue nädala võrra, võttes arvesse küsimuse keerukust,

ON VASTU VÕTNUD JÄRGMISE ARVAMUSE:

¹ Andmekaitsealast mõjuhinna käsitlevad suunised ja otsustamine, kas isikuandmete töötlemisel „tekib tõenäoliselt suur oht“ 4. aprillil 2017 vastu võetud ja 4. oktoobril 2017 muudetud määruse EL 2016/679 tähenduses

² Määruse põhjendused 75, 76, 92, 116.

1 ASJAOLUDE KOKKUVÕTE

1. Tšehhi Vabariigi pädev järelevalveasutus on esitanud andmekaitseenõukogule oma esialgse loetelu. Otsus toimiku täielikkuse kohta tehti 10. aprillil 2019.
2. Arvamuse vastuvõtmise aega on pikendatud 17. juulini 2019.

2 HINDAMINE

2.1 Andmekaitseenõukogu üldised tähelepanekud seoses esitatud loeteluga

3. Kõiki andmekaitseenõukogule esitatud loetelusid on tõlgendatud sellisena, et need täpsustavad ühelt poolt määruse artiklit 35, mis on igal juhul ülimuslik, ja teiselt poolt põhjendust 91. Seega ei saa ükski loetelu olla täielik.
4. Käesolev arvamus ei hõlma Tšehhi Vabariigi järelevalveasutuse esitatud loetelukandeid, mis leiti jäävat määruse artikli 35 lõike 6 kohaldamisalast väljapoole. Tegemist on kannetega, mis ei ole seotud kaupade või teenuste pakkumisega andmesubjektidele ega andmesubjektide käitumise jälgimisega mitmes liikmesriigis. Lisaks ei ole nende puhul tõenäoline, et need võivad oluliselt mõjutada isikuandmete vaba liikumist liidus. Siiski märgib andmekaitseenõukogu selguse huvides ära loetelu need kanded, mis leiti jäävat määruse artikli 35 lõike 6 kohaldamisalast väljapoole. Lisaks leiti, et kõik isikuandmete töötlemise toimingud, mis on seotud õiguskaitsega, jäävad kohaldamisalast väljapoole, sest määrus neid ei hõlma.
5. Käesolevas arvamus ei kommenteerita loetelu ühtki kannet, mis jääb põhjenduse 91 kohaldamisalasse.
6. Samuti oli määruse artikli 35 lõike 4 alusel koostatud loetelusid käsitlevate arvamuste eesmärk määratleda isikuandmete töötlemise toimingute järjekindel sisu, mida andmekaitseenõukogu palus järjepidevuse tagamiseks kõikidel järelevalveasutustel oma loetelu koostamisel arvestada, juhul kui seda veel ei ole tehtud. Määruse artikli 35 lõike 5 kohaselt koostatud loetelude puhul kehtivad üldjuhul samuti kõnealused isikuandmete töötlemise üldised toimingud.
7. Loetelud, mille järelevalveasutused on kehtestanud vastavalt määruse artikli 35 lõikele 5, on loomult mittetäielikud. Need loetelud hõlmavad isikuandmete töötlemise eri liike olenevalt sellest, milliste puhul on riiklikud järelevalveasutused kindlad, et need ei tekita mingil juhul suurt ohtu füüsiliste isikute õigustele ja vabadusele, ning töötlemise toiminguid, mille puhul riiklikud järelevalveasutused leiavad, et need ei tekita tõenäoliselt suurt ohtu. Sellistes loeteludes ei saa loetleda kõiki juhtumeid, mil andmekaitsealast mõjuhinnangut pole vaja teha. Igal juhul on vastutava töötleja või volitatud töötleja kohustus hinnata isikuandmete töötlemise ohtusid ja täita muid määrusest tulenevaid kohustusi.
8. Kui käesolevas arvamus ei ole mõnda loetelus mainitud kannet käsitletud, tähendab see seda, et andmekaitseenõukogu ei palu Tšehhi järelevalveasutusel võtta lisameetmeid.
9. Lõpuks tuletab andmekaitseenõukogu meelde, et vastutavate ja volitatud töötlejate tegevuses on väga oluline läbipaistvus. Pidades silmas loetelu kannete selgemaks muutmist, leiab andmekaitseenõukogu, et läbipaistvust võib suurendada seegi, kui loetelus osutatakse selgelt suunistes sätestatud kriteeriumidele.

2.2 Järjepidevuse mehhanismi kohaldamine esialgse loetelu suhtes

10. Tšehhi järelevalveasutuse esitatud esialgne loetelu hõlmab isikuandmete töötlemise toiminguid, mis on seotud kaupade või teenuste pakkumisega andmesubjektidele või andmesubjektide käitumise jälgimisega mitmes liikmesriigis ja/või mis võivad oluliselt mõjutada isikuandmete vaba liikumist liidus peamiselt seetõttu, et toimingud ei piirdu asjaomase riigi andmesubjektidega.

2.3 Esialgse loetelu analüüs

11. Võttes arvesse, et
 - a. määruse artikli 35 lõike 1 alusel nõutakse andmekaitsealast mõjuhinnangut vaid juhul, kui isikuandmete töötlemise toimingu tulemusena tõenäoliselt tekib füüsiliste isikute õigustele ja vabadustele suur oht, ja
 - b. määruse artikli 35 lõikes 3 on esitatud mittetäielik loetelu isikuandmete töötlemise toimingutest, mille puhul on vajalik andmekaitsealane mõjuhinnang, leiab andmekaitsealase järgmist.

VIIDE SUUNISTELE

12. Andmekaitsealasele on arvamisel, et analüüs, mis tehti artikli 29 alusel loodud töörühma koostatud suunistes WP248, on üks põhielemente isikuandmete töötlemise toimingute järjepidevuse tagamisel kogu liidus. Seepärast soovib andmekaitsealane, et järelevalveasutused lisaksid loetelu sisaldavasse dokumenti märkuse, milles selgitatakse, et loetelu põhineb kõnealustel suunistel ning täiendab ja täpsustab neid.

ARVEPIDAMIST, INIMRESSURSE NING SOTSIAAL- JA TERVISEKINDLUSTUST KÄSITLEVATE ISIKUANDMETE TÖÖTLEMINE

13. Andmekaitsealasele juhib tähelepanu sellele, et arvepidamist, inimressurse ning sotsiaal- ja tervisekindlustust käsitlevate isikuandmete töötlemine on lai teema, mis võib hõlmata selliste isikuandmete kategooriaid, mille töötlemisel tõenäoliselt tekib suur oht füüsiliste isikute õigustele ja vabadustele. Andmekaitsealasele ettepanekul võiksid Tšehhi järelevalveasutuse loetelus ette nähtud isikuandmete töötlemise toimingud, mille puhul nõutakse andmekaitsealase mõjuhinnangu tegemist, olla piiratud väiksemamahulise ja seadusega sätestatud töötlemistoimingutega.

MAJANDUSTEgevusega seotud isikuandmete töötlemine

14. Andmekaitsealasele juhib tähelepanu sellele, et majandustegevusega seotud isikuandmete töötlemine on lai teema, mis võib hõlmata selliste isikuandmete kategooriaid, mille töötlemisel tõenäoliselt tekib suur oht füüsiliste isikute õigustele ja vabadustele. Seetõttu soovib andmekaitsealane Tšehhi järelevalveametil vähendada kõnealuse kande ulatust ning käsitleda üksnes ettevõtjate ja klientide suhteid, välistades tundlike või äärmiselt isiklike andmete töötlemise ning isikuandmete töötlemise suures ulatuses.

OTSETURUNDUSES KASUTATAVAD ISIKUANDMETE TÖÖTLEMISE TOIMINGUD

15. Andmekaitsealasele juhib tähelepanu sellele, et „isikuandmete töötlemise toiming, mis seisneb otseturunduses, sealhulgas klientide profiilanalüüsi koostamises selle põhjal, mis esemed klient välja valib või mis esemed ta volitatud töötleja veebisaidile postitatud kataloogis pakutavate kaupade, toodete või teenuste hulgast ühe külastuse jooksul välja valib“, on liiga üldine kirjeldus, mis hõlmab ka isikuandmete töötlemist, mille tulemusel võib tekkida suur oht füüsiliste isikute õigustele ja vabadustele. Seepärast soovib andmekaitsealane Tšehhi järelevalveasutusel piirata kõnealuse

kande ulatust, välistades sõnaselgelt isikuandmete erikategooriate ja äärmiselt isiklike andmete, aga ka kaitsetute andmesubjektide andmete töötlemise.

SÕIDUKILE PAIGALDATUD KAAMERAGA FILMIMISEL SAADUD ISIKUANDMETE TÖÖTLEMINE

16. Andmekaitseenõukogu juhib tähelepanu sellele, et selliste andmete töötlemine, mis saadakse filmimisel sõidukile paigaldatud kaameraga, millega jälgitakse vajalikku vahemaad sõiduki ees või taga eesmärgiga tagada liiklusõnnetuse jäädvustamine ja selle uurimine pädevas asutuses, võib hõlmata selliste isikuandmete kategooriaid, mille töötlemisel võib tekkida suur oht füüsiliste isikute õigustele ja vabadustele. Seetõttu soovib andmekaitseenõukogu Tšehhi järelevalveasutusel eemaldada see kanne oma loetelust.

MÄÄRUSE ARTIKLI 35 LÖIKES 5 SÄTESTATUD LOETELU KANNETE OLULISUS

17. Andmekaitseenõukogu märgib, et kuigi isikuandmete töötlemise toiming kuulub määruse artikli 35 lõikes 5 sätestatud loetelu kohaldamisalasse, ei tähenda see seda, et vastutav töötleja oleks vabastatud määruses üldistest kohustustest. Seepärast peavad vastutav töötleja ja volitatud töötleja hindama ohte füüsiliste isikute õigustele ja vabadustele, nende tõenäosust ning suurus, et tagada määruse artiklile 32 vastav turvalisuse tase. Selguse huvides soovib andmekaitseenõukogu Tšehhi järelevalveasutusel lisada oma loetellu punkt, milles tuuakse välja erinevus määruse artikli 32 ja artikli 35 rakendamisel.

2.4 Määruse artikli 35 lõike 6 kohaldamisalast välja jäävate kannete loetelu

18. Andmekaitseenõukogu on seisukohal, et järgmine kanne jääb määruse artikli 35 lõike 6¹ kohaldamisalast välja:
 - seadusega reguleeritud isikuandmete töötlemise toiming(ud), tingimusel et andmekaitsealane mõjuhinnang on tehtud kavandatava õigusakti mõjude üldise hindamise ajal ja töötlemise toiming ei sisaldu vastutava töötleja ühtses süsteemis ega ole ühildatud muude sama vastutava töötleja tehtud töötlemistoimingutega.
19. Seetõttu ei ole andmekaitseenõukogul selle kande kohta märkusi.

3 JÄRELDUSED/SOOVITUSED

20. Tšehhi järelevalveasutuse esialgne loetelu võib kaasa tuua määruse artikli 35 ebajärjepideva kohaldamise ja teha tuleb järgmised muudatused:
 - Seoses viitega suunistele soovib andmekaitseenõukogu, et Tšehhi Vabariigi järelevalveasutus teeks oma dokumendis vastavad muudatused.
 - Seoses arvepidamist, inimressursse ning sotsiaal- ja tervisekindlustust käsitlevate isikuandmete töötlemisega soovib andmekaitseenõukogu, et Tšehhi järelevalveasutuse loetelus ette nähtud isikuandmete töötlemise toimingud, mille puhul nõutakse andmekaitsealase mõjuhinnangu tegemist, oleksid piiratud toimingutega, mis ei ole suuremahulised ja on seadusega sätestatud.
 - Seoses majandustegevusega seotud isikuandmete töötlemisega soovib andmekaitseenõukogu, et seda kannet muudetakse eesmärgiga piirata kohaldamisala üksnes ettevõtjate ja klientide suhetega ning jäetaks välja tundlike isikuandmete või äärmiselt isiklike andmete töötlemine, aga ka laiaulatuslik töötlemine.

¹ See seisukoht on rangelt seotud kõnealuse loeteluga ja seda ei tule tingimata kohaldada muude järelevalveasutuste esitatud loetelude samalaadsete kannete puhul.

- Seoses otseturunduses kasutatavate isikuandmete töötlemise toimingutega soovib andmekaitseõukogu, et seda kannet muudetaks eesmärgiga piirata kohaldamisala, jättes välja isikuandmete erikategooriate ja äärmiselt isiklike andmete töötlemise ning samuti kaitsetute andmesubjektide andmete tahtliku kasutamise erirühmana.
- Seoses sõidukile paigaldatud kaameraga filmimisel saadud isikuandmete töötlemisega soovib andmekaitseõukogu, et Tšehhi järelevalveasutus eemaldaks selle kande loetelust.
- Loetletud kannete olulisust arvestades soovib andmekaitseõukogu Tšehhi järelevalveasutusel selgitada, et asutuse koostatud loeteluga ei piirata mis tahes muude määruses ette nähtud kohustuste kohaldamist.

4 LÕPPMÄRKUSED

21. Käesolev arvamus on suunatud Tšehhi Vabariigi järelevalveasutusele *Úřad pro ochranu osobních údajů* ja see avalikustatakse kooskõlas määruse artikli 64 lõike 5 punktiga b.
22. Tšehhi järelevalveasutus edastab lõpliku otsuse andmekaitseenõukogule, kes kannab selle nende otsuste registrisse, mille suhtes on kohaldatud järjepidevuse mehhanismi vastavalt määruse artikli 70 lõike 1 punktile y.

Euroopa Andmekaitseenõukogu nimel
eesistuja

(Andrea Jelinek)